ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/358 НА КОМИСИЯТА

от 29 септември 2023 година

за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се уточняват изискванията за определяне на кредитната оценка на проектите за колективно финансиране, за ценообразуването на предложенията за колективно финансиране и за политиките и процедурите за управление на риска

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета от 7 октомври 2020 г. относно европейските доставчици на услуги за колективно финансиране на предприятията и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1129 и на Директива (ЕС) 2019/1937 ([1]), и по-специално член 19, параграф 7 от него,

като има предвид, че:

(1) В член 23 от Регламент (ЕС) 2020/1503 от доставчиците на услуги за колективно финансиране се изисква да предоставят достатъчно информация на инвеститорите относно качеството на проектите за колективно финансиране и създателите на проектите, по-специално като предоставят основен информационен документ за инвестицията (ОИДИ), в който се съдържат необходимите сведения за взимането на информирано инвестиционно решение. Инвеститорите следва да бъдат подходящо осведомени и за начина, по който доставчиците на услуги за колективно финансиране оценяват кредитния риск на проектите за колективно финансиране и на създателите на проектите, за да могат по-добре да разбират и сравняват рисковете при различните заеми за колективно финансиране.

(2) През последните години, чрез иновативни подходи, прибягващи до изкуствен интелект и машинно самообучение, традиционните статистически методи за оценяване на кредитния риск и за определяне на поставяните оценки на кредитния риск бяха допълнени с нови такива методи. Иновативните методи, основаващи се на трансакционни данни, биха могли да се окажат по-полезни от основаващите се на традиционните балансови данни, особено за малките и средните дружества без дълга кредитна история. Поради сложността им, използването на тези методи може да увеличи асиметричната осведоменост на инвеститорите и доставчиците на услуги за колективно финансиране. Поради това, в описанието на метода, избран от доставчиците на услуги за колективно финансиране за определяне на кредитните оценки, следва да е посочен съответният използван оценъчен модел, както и достатъчно сведения за финансовите и нефинансовите фактори, използвани като входящи данни за оценъчния модел, а и за резултата, който той дава.

(3) Инвеститорите може да не са напълно запознати с начина на ценообразуване на предложенията за колективно финансиране и различните свързани с него фактори. Поради това, с цел да се улесни сравняването на различните предложения за заем, следва да се увеличи прозрачността. По-специално, когато доставчик на услуги за колективно финансиране представя цена на дадено предложение за колективно финансиране, той следва точно да опише използвания ценообразуващ метод. В това описание той следва да разгледа елементите от значение както към момента на иницииране на заема, така и след него, в частност таксите, които може да начисли на инвеститорите и на създателя на проекта за предоставяните им услуги.

(4) Цената на заемите, предлагани чрез платформите на доставчиците на услуги за колективно финансиране, следва да бъде справедлива и подходяща. В тази връзка тя следва да отразява рисковия профил и нетната настояща стойност на дадения заем, както и общите пазарни условия.

(5) Доставчиците на услуги за колективно финансиране следва надеждно да оценяват кредитния риск с цел да осигурят базова защита на инвеститорите, които не са достатъчно осведомени за кредитоспособността на създателите на проектите за колективно финансиране и за устойчивостта на самите проекти. С оглед на надеждното и обстойно оценяване на кредитния риск на проектите за колективно финансиране и на създателите им, доставчиците на услуги

([1]) ОВ L 347, 20.10.2020 г., стр. 1.

за колективно финансиране следва да използват достатъчно информация за факторите, влияещи върху финансовото положение и икономическата стратегия на тези създатели на проекти и на устойчивостта на самите проекти. Обстойното оценяване на кредитния риск включва анализ на евентуалните компенсиращи го механизми за кредитна защита, поради което доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да използват и информацията за редуциращите го обезпечения и гаранции.

(6) Доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да имат достъп до съответните сведения в документацията, отнасяща се до оценката на кредитния риск, така че да могат да правят подходяща съпоставка на кредитоспособността на бъдещите създатели на проекти и да усъвършенстват моделите и инструментите си, които използват за одобряване на финансираните чрез платформите им проекти. Личните данни в тези сведения следва да се съхраняват не повече от пет години и така или иначе да се обработват при съблюдаване на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([2]).

(7) Ценообразуването на предложенията за колективно финансиране следва да включва и точно остойностяване на заемите. Поради това, доставчиците на услуги за колективно финансиране следва по време на срока на заема да основават това остойностяване на достатъчен брой фактори, които отразяват структурата на приходите и разходите по заема, както и цялостния му риск.

(8) Стабилните управленски механизми подобряват инвеститорската защита. За целта, доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да разполагат със съобразени със сложността им управленски механизми, както и с политика на точно и достатъчно подробно осведомяване на инвеститорите за проектите за колективно финансиране. Освен това, проектите за колективно финансиране и създателите им следва да са обект на надлежна проверка. Поради това, в посочената в член 4, параграф 4, буква е) от Регламент (ЕС) 2020/1503 система за управление на риска следва да се определят основните роли и функции, на които се възлага оценяването на кредитния риск и отнасянето на заемите към съответната рискова категория. Тази система следва да е съобразена със сложността на икономическия модел на доставчиците на колективно финансиране и с вида кредитиране, за което те способстват, и да включва предвидените в Регламент (ЕС) 2020/1503 мерки за управление на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма.

(9) Настоящият регламент се основава на представения на Комисията проект на регулаторни технически стандарти, разработени от Европейския банков орган (ЕБО) в тясно сътрудничество с Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП).

(10) ЕБО проведе открити обществени консултации по проекта на регулаторни технически стандарти, въз основа на който е изготвен настоящият регламент, анализира свързаните с тези стандарти потенциални разходи и ползи и поиска становището на Групата на участниците в банковия сектор, създадена с член 37 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([3]).

(11) По силата на член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) бе проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните; той представи становището си на 10 януари 2023 г.,

([2]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

([4]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Описание на метода за определяне на кредитна оценка на проект за колективно финансиране и на цена на предложение за колективно финансиране

Член 1

Формат на описанието на метода за определяне на кредитна оценка на проект за колективно финансиране и на цена на предложение за колективно финансиране

Доставчиците на услуги за колективно финансиране, които определят кредитна оценка на проект за колективно финансиране или представят цена на предложение за колективно финансиране, описват изчислителните си методи точно и надеждно, като описанието се актуализира редовно и удовлетворява изброените по-долу критерии:

а) то може да бъде ясно отличено от маркетинговите съобщения;

б) то е четивно и разбираемо.

Член 2

Задължителни елементи на описанието на метода за определяне на кредитна оценка на проект за колективно финансиране

1. Описанието на метода за определяне на кредитна оценка на проект за колективно финансиране съдържа посочените по-долу сведения:

а) кой е използваният оценъчен модел:

i) статистически модел;

ii) основан на преценка модел, при който решението се взима не само въз основа на статистически методи, а и на собствена преценка;

iii) автоматизиран модел;

iv) друг модел;

б) дали проектирането и използването на модела е подчинено на подходящи управленски механизми;

в) описание на прилаганата система за редовно наблюдаване и оценяване на качеството на резултатите при модела;

г) дали използваният модел е разработен от външен доставчик.

2. В допълнение към посочените в параграф 1 сведения, описанието на метода за определяне на кредитна оценка на проект за колективно финансиране съдържа посочените по-долу елементи:

а) сведения за източниците на всички входящи данни за оценъчните модели, като се посочи дали тези сведения са получени от:

i) създателя на проекта;

ii) външни кредитни регистри;

iii) публично достъпни източници;

iv) други източници;

б) обяснение на начина, по който методът отчита следните финансови фактори за създателя на проекта и за проекта за колективно финансиране и ги внедрява в оценъчния модел:

i) рентабилност на проекта за колективно финансиране;

ii) парични потоци, генерирани от проекта за колективно финансиране;

iii) ливъридж, равнище на задлъжнялост и платежоспособност на създателя на проекта;

iv) кредитна история на създателя на проекта;

v) наличие на обезпечение или гаранции;

в) обяснение на начина, по който методът отчита следните нефинансови фактори за създателя на проекта и ги внедрява в оценъчния модел:

i) макроикономически условия в юрисдикцията, в която ще се реализира проектът;

ii) степен на конкуренция в отрасъла, където ще се изпълнява проектът;

iii) знания и опит на създателя на проекта в неговия сектор на стопанска дейност;

iv) репутация на създателя на проекта;

г) сведение за теглата на посочените в букви б) и в) финансови и нефинансови фактори;

д) съответните параметри, които се взимат предвид във връзка с посочените в букви б) и в) финансови и нефинансови фактори;

е) обяснение на начина, по който при определянето на кредитната оценка се отчитат рисковете във връзка с изпирането на пари и финансирането на тероризма;

ж) описание на резултатите при оценъчния модел, в т.ч. таблица на степените на кредитна оценка, като за всяка степен се посочи:

i) кредитният рейтинг;

ii) вероятността от неизпълнение;

iii) качествено тълкуване на степента на кредитния рейтинг;

iv) дали доставчикът на колективно финансиране приема или отхвърля финансирането на проекта;

з) описание на честотата, с която кредитната оценка и съответният рейтинг на проект за колективно финансиране се актуализират по време на срока на финансиращия проекта заем;

и) сведение за това дали кредитните оценки, получени по автоматизирани модели, могат да бъдат коригирани ръчно и обстоятелствата, при които се извършват такива ръчни корекции;

й) сведение за начина, по който резултатите при метода се взимат предвид за определяне на:

i) максималния размер на заема, предложен на бъдещия създател на проекта;

ii) максималната продължителност на заема, предложен на бъдещия създател на проекта.

3. Доставчиците на услуги за колективно финансиране уведомяват инвеститорите за всяко изменение на метода за определяне на кредитна оценка, което съществено променя резултатите му.

4. За целите на параграф 2, буква а), подточка i), когато посочените в тази буква сведения се основават на неодитирани отчети, доставчиците на услуги за колективно финансиране надлежно осведомяват инвеститорите относно надеждността на тези сведения.

Член 3

Задължителни елементи на описанието на ценообразуващия метод при предложение за колективно финансиране

1. В описанието на ценообразуващия метод при предложение за колективно финансиране се посочва как при ценообразуването се отчитат изброените по-долу елементи на заема:

а) главницата по заема;

б) срока до падежа на заема;

в) времевата структура на погасителните вноски;

г) резултатите от оценъчните модели.

2. В описанието на посочения в параграф 1 метод се посочва как при инициирането на заема се отчитат изброените по-долу елементи:

а) използваният безрисков лихвен процент;

б) рисковата категория, отредена на създателя на проекта в съответствие с член 19;

в) наличието на обезпечение или гаранции;

г) евентуалните оперативни и административни разходи и такси, които доставчикът на услуги за колективно финансиране начислява за предоставяните във връзка със заема услуги;

д) евентуалните други рискове, свързани със заема.

3. Освен посочените в параграфи 1 и 2 елементи, в описанието на посочения в параграф 1 метод се посочва и как след инициирането на заема се отчитат изброените по-долу елементи:

а) таксите за управление и наблюдение на заема;

б) таксите за повторна оценка на обезпечението;

в) таксите за промени в условията на договора за заем или в условията за преструктуриране, в т.ч. вследствие на неизпълнение на създателя на проекта;

г) таксите за продажба на заема от инвеститора;

д) таксите за предсрочно погасяване на заема;

е) таксите за посочените в член 6, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) 2020/1503 фондове за непредвидени обстоятелства.

ГЛАВА II

Оценка на кредитния риск и остойностяване на заем

Член 4

Подходи и сведения за оценяване на кредитния риск и остойностяване на заем

За целите на настоящата глава, доставчиците на услуги за колективно финансиране:

а) въвеждат методи и подходи за оценка на кредитния риск и остойностяване на заемите, които са съобразени с размера, вида и срока до падежа на заема, както и с характеристиките на създателя на проекта и на самия проект за колективно финансиране;

б) използват точни, надеждни и актуални сведения и данни.

Член 5

Общи изисквания за оценяване на кредитния риск на проект за колективно финансиране или на създател на проект

1. Когато оценяват кредитния риск на проект за колективно финансиране или на създател на проект, доставчиците на услуги за колективно финансиране оценяват настоящата и бъдещата способност на създателя на проекта да изпълни финансовите задължения, предвидени в договора за заем.

2. Доставчиците на услуги за колективно финансиране документират решенията относно оценката, посочена в параграф 1, и съхраняват тази документация най-малко 5 години след плащането на последната погасителна вноска.

3. За целите на параграф 2, всички лични данни, определени в член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, се съхраняват за не повече от 5 години след изплащането на последната погасителна вноска.

Член 6

Информация, която се взима предвид при оценяването на кредитния риск на проект за колективно финансиране или на създател на проект

Когато оценяват кредитния риск на проект за колективно финансиране или създател на проект, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид посочената по-долу информация:

а) описанието на проекта за колективно финансиране;

б) целта на заема;

в) структурата на собственост на създателя на проекта;

г) бизнес плана, на който се основава проектът за колективно финансиране;

д) наличието на обезпечение или гаранции.

Член 7

Фактори, които се взимат предвид при оценяването на финансовото състояние на създател на проект или на проект за колективно финансиране

1. Когато оценяват кредитния риск на проект за колективно финансиране или на създател на проект, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид изброените по-долу фактори за финансовото състояние на този създател или проект:

а) приходите и паричните потоци, генерирани от проекта за колективно финансиране през последните 2 години, когато има такива;

б) очакваните приходи и парични потоци на проекта за колективно финансиране при различни сценарии;

в) текущото и прогнозното финансово състояние на създателя на проекта, в т.ч. евентуални други заеми и задължения;

г) наличието на обезпечение или друга гаранция.

2. За целите на параграф 1, буква в), когато оценяват другите заеми и задължения, които създателят на проекта може да има към момента на подаване на искането за заем, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид следните фактори:

а) размера на тези други заеми или задължения;

б) валутата, в която са емитирани тези други заеми или задължения;

в) срока до падежа на тези други заеми или задължения;

г) погасителния график на тези други заеми или задължения;

д) лихвения процент или друго възнаграждение, предвидено в договорите за тези други заеми или задължения.

3. Когато извършват посочените в параграфи 1 и 2 оценки, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид съответните финансови показатели за класа активи или вида продукт за последните 3 финансови години, когато има такива, както е определено в предвидените в глава IV политики. Тези показатели се изчисляват по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) или местните общоприети счетоводни принципи (GAAP), както е определено в предвидените в глава IV политики.

4. В съответните финансови показатели могат да бъдат включени изброените в приложението елементи.

5. Когато използват финансови прогнози за оценка на кредитния риск, доставчиците на услуги за колективно финансиране ги основават на стабилни и консервативни допускания; тези прогнози не се отклоняват съществено от данните за минали периоди и отразяват реалистични пазарни очаквания.

Член 8

Информация, която се взима предвид при оценяването на икономическия модел и стратегия на проект за колективно финансиране или на създател на проект

Когато оценяват кредитния риск на проект за колективно финансиране или на създател на проект, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид следната информация за икономическата стратегия и модел на този проект:

а) познанията на създателя на проекта за икономическия сектор на проекта за колективно финансиране и опита му с подобни проекти;

б) осъществимостта и устойчивостта на бизнес плана на проекта за колективно финансиране;

в) анализ на силните и слабите страни на проекта за колективно финансиране;

г) конкурентната среда в икономическия сектор, в който ще се осъществява проектът за колективно финансиране;

д) вида на клиентите и тяхното местоположение.

Член 9

Информация за договорите за кредитна защита

1. Когато заем, отпуснат на създател на проект, е обезпечен с договор за кредитна защита, доставчиците на услуги за колективно финансиране полагат всички усилия, за да се осведомят за:

а) точността на оценката на обезпечението и гаранциите;

б) ефективността и приложимостта на обезпечението и гаранциите.

2. Доставчиците на услуги за колективно финансиране редовно оценяват и наблюдават стойността на обезпеченията и гаранциите и предприемат подходящи действия, ако стойността им намалее съществено.

Член 10

Информация за обезпечената кредитна защита

1. Когато кредитната защита на заем е обезпечение, доставчиците на услуги за колективно финансиране оценяват стойността на обезпечението, като взимат предвид цялата посочена по-долу информация:

а) информация за срока до падежа на обезпечението;

б) за финансовите обезпечения – последната налична цена на обезпечението и средната цена през предходните 12 месеца на ликвиден пазар с подходящ обем сделки;

в) за физическите обезпечения – последната налична пазарна стойност;

г) информация за наличието на пазар, на който обезпечението може лесно да се осребри;

д) мярка за променливостта на стойността на обезпечението.

2. При липсата на пазар за обективно установяване на цената или пазарната стойност на обезпечението, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид цялата посочена по-долу информация:

а) допусканията при остойностяването на обезпечението;

б) честотата, с която стойността може да бъде лесно получена, в т.ч. експертна оценка или остойностяване.

3. За целите на параграфи 1 и 2 доставчиците на услуги за колективно финансиране създават политика и процедури за наблюдение на стойността на обезпечението.

Член 11

Информация за кредитната защита с гаранции

Когато кредитната защита на заем е гаранция, доставчиците на услуги за колективно финансиране оценяват стойността на гаранцията, като взимат предвид цялата посочена по-долу информация:

а) идентичността на гаранта;

б) вида гаранция;

в) възможността за принудително изпълнение на гаранцията;

г) степента на предоставената от гаранцията защита;

д) сумата, която гарантът се е задължил да плати при неизпълнение на създателя на проекта или неплащане от негова страна.

Член 12

Счетоводна информация

Когато няма одитирани финансови отчети за последните две финансови години, за целите на член 4, параграф 4, буква б), подточка i) от Регламент (ЕС) 2020/1503 доставчиците на услуги за колективно финансиране оценяват финансовото състояние на създател на проект въз основа на документацията, изготвена от данъчен консултант, експерт-счетоводител или друго лице, сертифицирано в рамките на професионална система за гарантиране на качеството.

Член 13

Информация, която се взима предвид при остойностяването на заем

1. При остойностяването на заем, както е посочено в член 4, параграф 4, буква д), подточка i) от Регламент (ЕС) 2020/1503, доставчиците на услуги за колективно финансиране:

а) остойностяват отпускан на създател на проект заем въз основа на достатъчна и актуална информация;

б) остойностяват даден заем през 3-те месеца преди отпускането му.

2. За целите на параграф 1, при инициирането на заем доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид следните фактори:

а) срока до падежа на заема;

б) честотата на погасителните вноски и очакваните бъдещи парични потоци;

в) дали в договора за заем е предвидена възможност за предварително погасяване;

г) безрисковия лихвен процент за дисконтиране на платените погасителни вноски;

д) лихвения процент, определен в договора за заем;

е) вероятността от неизпълнение на създателя на проекта по смисъла на член 1, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2115 на Комисията ([5]);

ж) стойността на използваното от създателя на проекта при договора за заем обезпечение, ако има такова;

з) евентуалните гаранции и степента на осигуряваната от тях защита.

([5]) Делегиран регламент (ЕС) 2022/2115 на Комисията от 13 юли 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на методологията за изчисляване на процентите на неизпълнение по заеми, предлагани на платформа за колективно финансиране (ОВ L 287, 8.11.2022 г., стр. 33).

3. За целите на параграф 1, след инициирането на заема, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид следните фактори в допълнение към посочените в параграф 2:

а) срока до падежа на заема;

б) прогнозните загуби.

4. Когато по силата на член 4, параграф 4, буква д), подточка iii) от Регламент (ЕС) 2020/1503 доставчиците на услуги за колективно финансиране остойностяват заем след неизпълнение, те оценяват консервативно обезпечението и гаранциите и взимат предвид другите такси и разходи по събирането на задълженията.

ГЛАВА III

Справедливо и подходящо ценообразуване на заемите

Член 14

Фактори за справедливото и подходящо ценообразуване на заемите

1. При ценообразуването на заем, за който способстват, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид изброените по-долу фактори:

а) рисковия профил на създателя на проекта или на проекта за колективно финансиране според рисковите категории, посочени в член 19;

б) нетната настояща стойност на заема;

в) преобладаващите пазарни условия в момента на предоставяне на заема и докато тече срокът му;

г) икономическата стратегия на създателя на проекта или на проекта за колективно финансиране.

2. При изчисляването на посочената в параграф 1, буква б) нетна настояща стойност, доставчиците на услуги за колективно финансиране взимат предвид изброените по-долу фактори:

а) главницата по заема;

б) срока до падежа на заема;

в) периодичността на вноските по заема;

г) подходящ лихвен процент за дисконтиране на бъдещите погасявания.

ГЛАВА IV

Политики и процедури за надлежно осведомяване на клиентите и за осигуряване на възможност за оценка на кредитния риск, остойностяване и ценообразуване на заема

Член 15

Политика за осведомяване на клиентите

1. За осведомяването на клиентите, както е посочено в член 19 от Регламент (ЕС) 2020/1503, доставчиците на услуги за колективно финансиране разполагат с подходящи – и документирани – управленски механизми.

2. За целите на параграф 1 доставчиците на услуги за колективно финансиране:

а) предоставят на клиентите си пълна и актуална информация;

б) съобразяват вътрешните си управленски механизми, процеси и средства за осведомяване на клиентите си със своя размер и сложност.

3. Доставчиците на услуги за колективно финансиране придружават съобщаваните на клиентите си количествени параметри с тяхно качествено описание и с необходимите за пълното им разбиране пояснения.

Член 16

Политика за осведомяване на клиентите

1. Посочената в член 19 от Регламент (ЕС) 2020/1503 политика за осведомяване на клиентите изисква сведенията да се представят четивно и разбираемо, по-специално за потенциалните недостатъчно опитни инвеститори.

2. Осведомителната политика на доставчиците на услуги за колективно финансиране изисква на клиентите да се съобщават изброените по-долу елементи:

а) честотата, с която се актуализират предоставяните им сведения;

б) ролите или функциите, на които е възложено изготвянето на предоставяните им сведения;

в) третирането на сведенията, които могат да повлияят върху ценообразуването на даден заем (чувствителна ценова информация);

г) процесът на валидиране на предоставяните им сведения.

3. Ръководният орган на доставчика на услуги за колективно финансиране одобрява политиката, процедурите и организационните механизми за осведомяване на клиентите, като тази политика съществува в писмен вид, редовно се актуализира и надлежно се документира.

Член 17

Система за управление на риска

1. Посочената в член 4, параграф 4, буква е) от Регламент (ЕС) 2020/1503 система за управление на риска е:

а) интегрирана в цялостната организационна структура и структурата за взимане на решения на доставчика на услуги за колективно финансиране;

б) съобразена със сложността на модела на стопанска дейност на доставчика на услуги за колективно финансиране.

2. В системата си за управление на риска доставчиците на услуги за колективно финансиране посочват ролите или функциите, на които е възложено оценяването и наблюдаването на кредитния риск, одобряването на проектите за колективно финансиране, които ще се предлагат на инвеститорите, и остойностяването на заемите.

3. Доставчиците на услуги за колективно финансиране създават прозрачни механизми за докладване. Целта на тези механизми за докладване е на ръководния орган на доставчика на услуги за колективно финансиране, както и на съответните роли и функции, да се предоставя подходяща информация за измерване, оценяване и наблюдаване на кредитния риск. Механизмите за докладване са достатъчно подробни и документирани.

4. Ръководният орган на доставчика на услуги за колективно финансиране наблюдава как се управлява и организира системата за управление на риска, в т.ч. създаването, поддържането и публикуването на съответните политики и процедури.

Член 18

Роли и функции в системата за управление на риска

1. На ролите и функциите в системата за управление на риска се възлага следното:

а) оценка на кредитния риск на проект за колективно финансиране и на създателя му за определяне на кредитния рейтинг за целите на глава III;

б) отнасяне на заем към подходящата рискова категория;

в) създаване на подходящи процеси за наблюдение и докладване на кредитния риск;

г) създаване на подходящи процеси с оглед на ситуациите, в които създател на проект не е в състояние да изпълни задълженията си или е в неизпълнение по смисъла на член 1, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2022/2115.

2. Доставчиците на услуги за колективно финансиране, които управляват индивидуални портфейли от заеми, както е посочено в член 6 от Регламент (ЕС) 2020/1503, той разполагат с подробен и документиран процес за разпределяне на инвеститорските средства сред проектите за колективно финансиране.

3. Доставчиците на услуги за колективно финансиране, които предлагат ценообразуване на предложенията за колективно финансиране, разполагат с подходящ – и съответстващо документиран – ценообразуващ механизъм, подчинен на подходящи управленски структури, на които са възложени решенията във връзка с ценообразуването.

Член 19

Рискови категории

1. Доставчиците на услуги за колективно финансиране отнасят, в изпълнение на член 18, параграф 1, буква б), заемите по рискови категории, като се основават на следните критерии:

а) степента на риска при съответните проекти за колективно финансиране според резултатите от вътрешните модели за определяне на кредитната оценка, както е посочено в глава I;

б) специфичните за заема фактори, като например лихвения процент, падежа на заема и периодичността на погасителните вноски.

2. Доставчиците на услуги за колективно финансиране:

а) предвиждат в системата за управление на риска подходящи процедури за преразглеждане на отнасянето на даден заем към дадена рискова категория и за отнасянето му към друга категория при промяна в кредитната му оценка или в друг свързан с него фактор;

б) определят вероятност от неизпълнение за всяка рискова категория.

Член 20

Одобряване на проект за колективно финансиране

1. В системата си за управление на риска доставчиците на услуги за колективно финансиране създават ясни и добре документирани процеси за одобряване на проектите за колективно финансиране, които ще се предлагат на инвеститорите.

2. В създадените по силата на параграф 1 процеси се определят отговорностите на съответната роля и функция в рамките на организационната структура на доставчика на услуги за колективно финансиране.

3. Персоналът на доставчиците на услуги за колективно финансиране, на които е възложено одобряването на предлаганите на инвеститорите проекти, е подходящо обучен, разполага със съответния експертен опит, както и с подходящата йерархична позиция с оглед на възложените му специфични правомощия.

Член 21

Използване на автоматизирани модели

1. Когато доставчиците на услуги за колективно финансиране използват автоматизирани модели за оценяването на кредитния риск на проект за колективно финансиране или на създател на проект и за одобряването на предлаган впоследствие на инвеститорите проект за колективно финансиране, тези доставчици предприемат необходимото, така че:

а) съответните роли и функции да познават задълбочено методиката, входящите данни, хипотезите и ограниченията при тези модели;

б) ръководният орган да е достатъчно запознат с технологичните иновации при финансовите продукти;

в) автоматизираните модели да са целесъобразни, а използването им – съобразено с размера и сложността на дейността на създателя на проекта, с размера и сложността на самия проект за колективно финансиране, както и с размера на заема.

2. За целите на параграф 1 доставчиците на услуги за колективно финансиране създават политика и процедури, в т.ч. подходящи управленски механизми, за разработване и използване на автоматизираните модели.

3. Политиката и процедурите по параграф 2:

а) осигуряват качеството на входящите данни за автоматизираните модели;

б) предвиждат редовна оценка на качеството на резултатите, давани от автоматизираните модели;

в) установяват критериите за отхвърляне на даден от автоматизираните модели резултат.

4. Доставчиците на услуги за колективно финансиране разполагат с подходяща документация за използваните от автоматизираните модели методи, входящи данни и критерии за оценка на кредитния риск, наблюдение на кредитния риск и одобряване на проектите за колективно финансиране, които ще се предлагат на инвеститорите.

Член 22

Политика за оценяване на кредитния риск

1. В своята система за управление на кредитния риск доставчиците на услуги за колективно финансиране създават подходяща политика по отношение на кредитния риск и подходящи процедури за определяне на критериите за оценка и наблюдение на кредитния риск.

2. Политиката на доставчиците на услуги за колективно финансиране за управление на кредитния риск, както и въведените в тази връзка процедури, съдържат изброените по-долу елементи:

а) процедура за одобряване на проектите за колективно финансиране, които ще се предлагат на инвеститорите;

б) процеса на отнасянето към съответните рискови категории, в съответствие с член 19, на проектите за колективно финансиране и на създателите на проекти;

в) информацията и факторите за оценяване, в съответствие с глава II, на кредитоспособността на проектите за колективно финансиране и на създателите на проекти;

г) критериите за приемане и използване на мерки за редуциране на кредитния риск;

д) условията за използването на автоматизиран процес на одобряване на проектите за колективно финансиране, които ще се предлагат на инвеститорите;

е) обстоятелствата, при които са възможни отклонения от стандартните процедури;

ж) процеса за наблюдаване на кредитния риск след инициирането на заема;

з) процедурата при просрочие на създател на проект в изплащането на заема си.

3. Политиката и процедурите по отношение на кредитния риск, посочени в параграф 1:

а) са съобразени със сложността на проектите за колективно финансиране, предлагани на платформата за колективно финансиране;

б) ясно определят ролите и/или функциите, на които са възложени съответните задачи;

в) се документират и актуализират.

4. В своята посочена в параграф 1 политика по отношение на кредитния риск доставчиците на услуги за колективно финансиране описват дали и как отчитат екологичните, социалните и управленските рискове при оценяването на кредитния риск на проектите за колективно финансиране.

Член 23

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 септември 2023 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Съответни финансови показатели, които се взимат предвид при оценяването на финансовото състояние съгласно член 7, параграф 4

I. Показатели за рентабилност:

а) Годишен нетен приход

б) Печалба преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA)

в) Възвръщаемост на собствения капитал (RoE): RoE = (печалба преди лихви и данъци (EBIT) минус платени данъци минус платени лихви)/(средна стойност на собствения капитал)

г) Възвръщаемост на активите (RoA): RoA = (EBIT минус данъци)/(средна обща стойност на активите)

д) Нетен марж на печалбата (NPM): NPM = (EBIT минус данъци)/(средна обща стойност на активите)

е) Оборот спрямо общите активи (STA): STA = оборот/(средна обща стойност на активите)

II. Показатели за ливъриджа и дълга:

а) Отношение дълг/собствен капитал (DER): DER = (дълг плюс стойност на лизингите)/(собствен капитал)

б) Отношение на дълга (DR): DR = (общо дълг)/(общо активи)

в) Размер на дълга (DY): DY = EBITDA/(размер на заема)

г) Отношение заем/разходи (LC): LC = (размер на заема)/(строителни разходи)

д) Отношение заем/стойност (LV) — LV = (размер на заема)/(стойност на имота)

III. Показатели за ликвидност:

а) Коефициент на лихвено покритие (ICR): ICR = EBIT/(лихвени разходи)

б) Коефициент на покритие на обслужването на дълга (DSCR): DSCR = EBITDA/(размер на главницата + размер на лихвата)

в) Отношение парични потоци/дълг (CFD): CFD = (парични потоци)/дълг

г) Отношение на паричните средства (CR): CR = (парични средства + търгуеми ценни книжа)/(текущи задължения)

д) Отношение нетен работен капитал/общи активи (NWCTA): NWCTA = (текущи активи, т.е. парични средства, краткосрочни ценни книжа, вземания, материални запаси, други текущи активи)/активи

IV. Капиталови показатели:

а) Процент на капитализация (CR): CR = (нетен оперативен приход)/капитал

б) Възвръщаемост на инвестирания капитал (PY): PY = (нетен приход)/капитал